

Theaterknuffel

Eerst was er 'Joep', toen kwam 'Strak' en nu is er 'Worst'. In de derde cabaretvoorstelling van Joep Onderdelinden zit wat meer venijn.

Rinske Wels

Hij snuffelde in 1989 al aan het cabaret in de voorstelling 'Beste Maatjes' met Paul de Leeuw en ging daarna vrolijk langs allerlei toneelstukken, tv-series en musicals - met hier en daar wat dans tussendoor. Het duurde tot 2003 voor zijn eerste echte eigen cabaret-solo het licht zag. 'Joep' heette die. Anderhalf jaar later volgde 'Strak' en nu staat Joep Onderdelinden (42) aan de vooravond van zijn derde cabaretvoorstelling. Hij blijft bij de korte titels, 'Worst' is aan de beurt.

Joep Onderdelinden, bij het grote publiek bekend als Roel uit 'Seth & Fiona', postbode Siemen uit 'Zaai' of als die niet al te snuggere jongen uit de Paturain-reclame, is van vele markten thuis. Een echte cabaretier zal hij wel nooit worden, hoewel hij al aan zijn derde programma toe is.

In 'Worst' is hij vooral een aangename verteller die niet per se op de grap mikt. Maar omdat hij af en toe zo onhandig is of zijn meer dan levendige fantasie de vrije loop laat, valt er veel te lachen. Onderdelinden sleept zijn publiek op beeldende wijze mee naar verschillende werelden zodat je aan het eind van de avond op safari bent geweest, tests hebt ondergaan bij de GGD, een verbouwing in je huis hebt meegemaakt en een grote storm waarbij heel Nederland is ondergelopen.

Zijn zelfspot is heerlijk om naar te kijken. Daarnaast krijg je een kijkje in de jeugd van Onderdelinden, wat weer mooie melancholische verhalen oplevert. Je ziet hem zo liggen dromen in de 'zachte berm' langs de provinciale weg of als een gek kwartjes ophalen voor de arme hongerige negertjes in Biafra. Uiteraard ontbreekt het plakje worst dat hij vroeger van de slager kreeg niet.

„Ik weet vanuit het toneel dat mijn kracht ligt in het vertellen. Dat heb ik in deze voorstelling uitgebuit. Ik begin te vinden wat mijn stijl is. In mijn vorige programma's was ik meer aan het *pleasen*, probeerde het vooral leuk te maken voor de mensen. Nu sta ik rustiger op het toneel. In een cabaretseke toneelvertelling. Of ja...ik weet het niet. Ik ben opgehouden uit te leggen wat ik maak. Het voelt goed, want ik kan er veel van mezelf in kwijt: mijn acteurskwaliteiten, mijn mimiek, de be-

hoefte om te bewegen en de typeringen. Het is heerlijk om uit te vinden welk maniertje bij welk personage hoort. Ik repeteer heel veel, maar de mimiek ontstaat pas met het publiek in de zaal. Ik ga wel al op zoek naar de motoriek, dus in het repetitielokaal vind ik uit hoe een Hooglander, zo'n Schots rund, staat. Ik visualiseer dat en ga dan in zo'n beest 'hangen'."

„Het uitgangspunt van 'Worst' was nostalgie en gezelligheid, polonaise door de zaal. Maar Margôt Ros, mijn regisseuse, zei: 'Waarom nou? Ga eens gewoon zitten op een tafel en vertel wat'. Zo is de vorm ontstaan. Ik doe lang over het maken van een voorstelling. Zoals een acteur zijn tekst in handen heeft, zo repeteer ik mijn cabaretvoorstelling. Daarvoor zit ik alleen maar te schrijven, schrijven, schrijven, hele stapels. Dat schoon je steeds op en zo ontstaat het script. Dan ga ik dus drie keer in de week repeteren. Bij 'Worst' was dat naast Margôt met Wil van der Meer, hij heeft de eindregie gedaan. Ik vind dat lekker: oefenen, aanscherpen en zitten neuzelen op zinetjes."

„In deze voorstelling zit voor het eerst venijn en agressie, bijvoorbeeld naar domme mensen. Dat is iets wat ik bij mezelf nu meer toesta, denk ik. Ik word altijd gezien als die lieve, aardige jongen, de knuffelbeer. Die ik ook ben, ik heb niet zo veel 'harde kanten', maar als ik onrechtmatig behandeld word, kan ik wel uithalen. Heerlijk om die woede te spelen trouwens, daardoor schuurt 'Worst' af en toe en dat geeft het weer een extra dimensie."

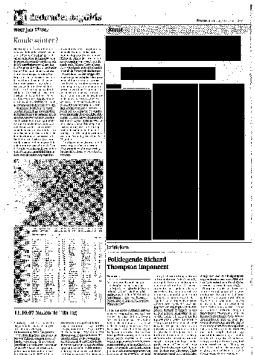
„Uiteindelijk ben ik geen cabaretier. Daarvoor vind ik te veel facetten van het vak leuk. Ook achter de schermen. Zolang ik de mogelijkheid heb om alles te combineren doe ik dat. Of dat nu spelcoaching bij de musical 'Grease' is, optreden als verteller bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest, in een toneelstuk staan of solo op het podium. Ik doe niet aan carrièreplanning, ik doe al twintig jaar van alles. Marketingtechnisch pak ik het vast niet handig aan, ik zit nu in de lift, dus eigenlijk zou ik meteen door moeten met een vierde solo. Maar ik heb auditie gedaan voor een toneelstuk en als ik het word, ga

ik dat eerst doen. Verwend? Ik heb nooit iets hoeven doen dat ik niet leuk vond, dus in die zin ben ik wel verwend."

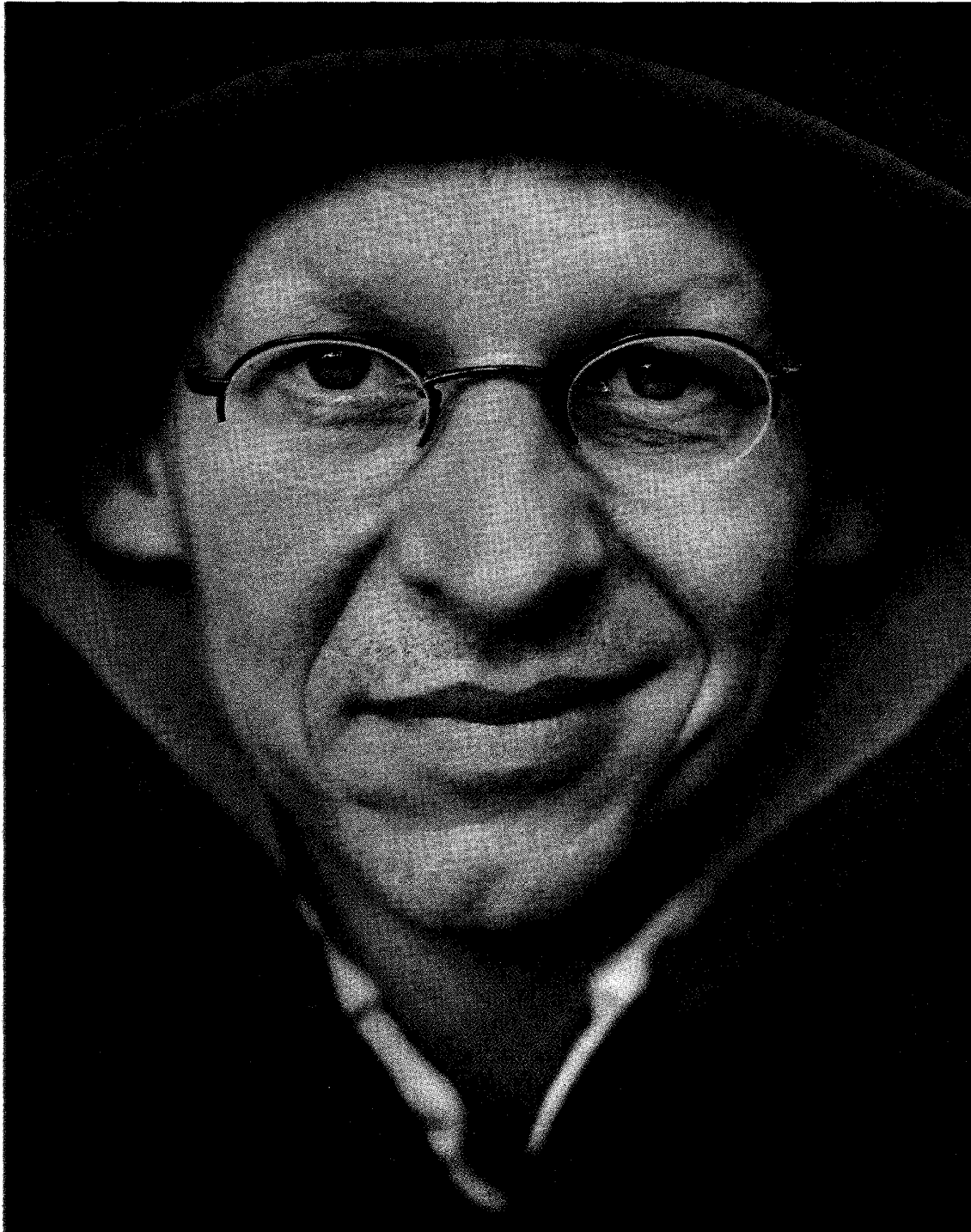
„Bij mij is het begonnen, heel klassiek, bij de eindmusical van de lagere school. Koning Ab speelde ik: 'Koning Ab, u danst geweldig, de tango en de rumba als een mug'. Ik kende alle teksten van alle spelers uit mijn hoofd. Volgens mij was ik daardoor verschrikkelijk, een control freak. Op de middelbare school kwam ik bij een amateurtoneelvereniging terecht, daarna wilde ik naar de toneelschool, maar ik was met 16 jaar te jong. Dus kwam eerst de lerarenopleiding ertussendoor, waar ik uiteindelijk ben afgestudeerd op een zelfgeschreven stuk, 'Twee jongens', over hun ontluikende homoseksuele liefde."

„Ik kom uit een boerenfamilie waar niks aan cultuur gedaan werd. Literatuur bestond niet. Als ik zat te lezen, zei mijn moeder: 'Ga toch lekker naar buiten, van lezen word je zo duf'. Studeren was ook iets wat ze niet kenden, toch wilde ik het. Ik draag als het ware twee werelden met me mee. Ik heb me een tijd minder gevoeld omdat ik in een elitair circuit terecht kwam en dacht: die bagage heb ik niet. Maar je leert snel. Later ben ik het als een voordeel gaan zien: ik vind de Mounties leuk, maar ik kan ook genieten van een Shakespeare-tekst. In alle twee zit iets van mijzelf, het volkse en het elitaire. Misschien komt daar mijn hang naar die diversiteit vandaan."

Programma

'Worst' is morgen te zien in IJmuiden (Stadsschouwburg Velsen), tournee t/m 29 februari 2008.
Info: www.bostheaterproducties.nl

Joep Onderlinden: „Ik vind dat lekker: oefenen, aanscherpen en zitten neuzelen op zinnnetjes.” FOTO PATRICK POST